האשה נקנית פרק ראשון קידושין לו.

אחת היא. משמעות שתיהן בין כיד בין בכלי: **מכני אהרן.** דכתיב (ויקרא כא) לא יקרחו קרחה בראשם גבי אמור אל הכהנים: **דכי כתיב קרח.** גבי אהרן: **נשקוט קרח.** מהן ג"ש גבי ישראל: **כראשם.** האמור אצל כהנים מה ת"ל דלפי שנאמר בישראל בין עייניכם משמע סמוך לפדתם: **ומה להלן.** בישראל על מת דהתם כתיב למת: **ת"כ.** להלן מילתא לחודה אתא: **נכשוב.** בתרוייהו קרח מאי קרחה הוה ליה כג"ש יתירה למידרש נמי הא: **תפילין גופייהו מהכא גמירי.** כלומר ההיא ג"ש דבין עייניכם מיבעי ליה לגמגר מקום תפילין מהכא דלא תימא בין עייניכם ממש דהיינו על פדחתו אלא יליף מבין עייניכם דקרחה דבמקום שער דבלאו מקום שער לא משכחת קרחה והיינו למעלה מפדחתו: **וכין לאחיי וכין לרבא.** דנפקא להו פטורא דנשים מקרא אחרינא בנים אתם מאי דרשי ביה: **וכ"ש סכלי הוא דמקרו בני.** כשאין בהם אלא שעות הוא דמיקרו בנים אבל כשהם רשעים בלית בהו הימנותא לא מקרו בנים: **משחיתים.** דהיינו עבודה זרה דכתיב (דברים ד) פן תשחיתון ועשיתם) פסל וגו' ב): **בני מעלית לא מקרו.** עוד לעולם: **ת"ש.** דהדרי מקרו בני אל חי ע"י תשובה: **מתני' הסמיכות כו'.** איזה קומכת ואיזה מניפה ואיזה מגשת מנחה ואפילו היא כהנת אין העבודה כשרה בה להגיש מנחה בקרן מערבית דרומית כמשפטה דמיגן לה בפ"ב דסוטה (דף יד:) ואיזה קומלת ומקטרת ואיזה מולקת עוף ואיזה מקבלת דם ואיזה מזה דם חטאת העוף חוץ מסוטה וזורה שהם מניפות מנחתן בעצמן בין כהנות בין ישראליות שמנחתן טעונה תנופה בכעליס וכגמ' עליף לה: **גמ' אל בני ישראל.** דויקרא וכתיב בההוא עניינא וסמך ידו: **דבר אל בני ישראל והניף.** בלו את אהרן המקריב את זבח שלמיו וכתיב בההוא עניינא ב): **והניף: הקרב אופה.** מהאי קרא נפקא לן הגשה בפ"ב דסוטה (שם:): **איפקא מליקה להקטרה.** והא מעיטא נשים מוהקטיר אותו בני אהרן:

ה"ג

אי לאו ג"ש ת"א הפסיק הענין. וא"ת היכי מיסק אדעתין למימר הכי הא מפקינן לעיל (דף לה:) מפתא שאינה בכל משחית ולא אמר דקרחה שכתוב בפרשה ראשונה קודם כל משחית הפסיק הענין לפתח זקן וכ"ש דקאי אקרחה שהיא ראשונה בפרשה ג) קרוביה יותר לגבי אהרן דכתיב בפרשה ועוד קשה דמ"ק דמתניתין היכי פליג אקרחה דקאמר במתני' מון מכל מקוף וכל משחית ולא קאמר וכל יקרחו והא אפילו ד) מפתא אמר לעיל דקאי אבני אהרן כ"ש דקאי אקרחה דקרוביה לגבי אהרן וי"ל דסד"א דגבי קרחה דאמ"ג שהיא קרוביה לגבי אהרן הפסיק הענין משום דכתיב (דברים יד) כי עם קדוש אתה למרבה נשים ואפילו בישראל[e] ומפרש גגמרא דלא הפסיק הענין: **אם** כן ליכתוב קרא קרח. פי' וליתן את האמור של זה בזה הוה מפקי במה מצינו ואי משום דריבה הכו מלות יתירות אין לנו לחלק מלוה אחת שאנו מוצאין בכהנים וישראל בהדיא דודאי גוף המלוה לא היינו לומדים אבל פירוש המלוה גמרי שפיר מהדדי: **תפילין** גופייהו מהכא גמרינן להו. וא"ת ומה בכך מ"מ ליגף קרחה מתפילין דאין ג"ש למאלה[e] ומימא מה תפילין נשים פטורות ה"נ גבי קרחה וי"ל דשמא לא נגמרה ג"ש[g] אלא לאשמועינן מקום הנחת תפילין וקשה להר"ש אמאי אין מניחין תפילין בכל הראש כי היכי דקאמר קרחה בכל הראש ושמא להכי מהני האי אין עייניכם דהוה מלי למכתב בראשיכם ואע"ג דגבי קרחה כתיב בין עייניכם ואפ"ה קרחה בכל הראש

וי"ל דלגמר ג"ש נכתב:

הסמיכות והתנופות והתנשות. נראה דמהגשות ואיזה מייריי[e] בכהנים ואמו קראי בגמ' למעוטי כהנות אבל סמיכות ותנופות אייריי בישראל:

הקבלות והזאות. והולכה חריקה לא קמני דהולכה בכלל קבלה[e] שהרי מן והקריבו[g] הכהן נפקא כמו קבלה וזריקה בכלל הזאה[g] ול"ת אמאי אינטריך קרא בגמרא למעוטי נשים תיפוק ליה דכולהו מ"ע שהזמן גרמא הוו שהרי אין נוהגות אלא ביום[e] כדכתיב (ויקרא ז) ביום צוותו להקריב קרבניהם וי"ל דמ"מ אינטריך קרא למעוטינהו ולמיפסל קרבן נשים דאי לאו קרא לא הוה ידעינן שהעבודה פסולה בהן[d] להכי אינטריך קרא למעוטי למימר דמחללי עבודה ועבודתן פסולה מיהו מסמיכה קשה[e] אמאי אינטריך קרא למעוטינהו הא עבודה לא אתחלא בהכי לומר אלא סמיכה נמי אין הקרבן פסול בכך[e] ואם נעשה סמיכה בנשים לא מיפסל קרבן[e] בכך[e] וי"ל דמ"מ אינטריך קרא למעוטי דסד"א מסוס דכתיב וסמך ושחט איתקש סמיכה לשחיטה[e] מה שחיטה כשרה בנשים כדתנן בזבחים (דף לא:) ומייתי בשמעתא קמייתא דשחיטת חולין (דף ג:) כל הפסולין שבשחט שחיטתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים וכו' אף סמיכה כשרה בנשים להכי אינטריך למעוטי ותנופה נמי[e] אינטריך למעוטי משום דאשכחן תנופה דכשרה בנשים דכתיב (מנחות לז:) מון

אחת היא אביי אמר היינו טעמא דאיסי דגמר קרחה קרחה מבני אהרן מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ואי סבירא לן דרבי כתיב קרא בכולי עניינא הוא דכתיב נשתוק קרא מיניה ותיתי בק"ו ואנא אמינא ומה [e]כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות בני אהרן ולא בנות אהרן ישראל לא כ"ש אי לאו ג"ש הוה אמינא הפסיק הענין השתא נמי נימא הפסיק הענין ואי משום ג"ש מיבעי ליה [g]לכדתניא לא יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קרחות לא יהא חייב אלא אחת ת"ל קרחה [h]לחייב על כל אחת ואחת בראשם מה ת"ל לפי שנאמר [i]לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עייניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העיינים מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לחייב על הראש בבין העיינים ואין לי אלא כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות ישראל מנלן נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש בבין העיינים אף להלן חייב על כל קרחה וקרחה [j]וחייב על הראש בבין העיינים ומה להלן על מת [k]אף כאן על מת א"כ נכתוב קרא קרח מאי קרחה שמעת מינה תרתי רבא אמר היינו טעמא דאיסי דיליף בין עייניכם מתפילין מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ורבא מאי טעמא לא אמר כאביי קרח קרחה לא משמע ליה ואביי מאי טעמא לא אמר כרבא אמר לך תפילין גופייהו מהכא גמר לה [l]מה להלן מקום שעושים קרחה בגובהה של ראש אף כאן [m]מקום הנחה בגובה הראש ובין לאביי ובין לרבא האי בנים אתם מאי דרשי ביה האי מיבעי [n]לכדתניא בנים אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר [2]בנים סכלים המה ואומר [3]בנים לא אמון בם ואומר [4]זרע מרעים בנים משחיתים ואומר [5]והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא סכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני ת"ש ואומר בנים לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים ת"ש ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו בני ת"ש ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי: **מתני'** [6]הסמיכות [7]והתנופות וההגשה והקמיצות [8]והקטרות והמליקות והקבלות והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים חוץ ממנחת [9]סוטה [10]וגזירה שהן מניפות: **גמ'** סמיכות דכתיב [6]דבר אל בני ישראל [7]וסמך [8]בני ישראל סומכים ואין בנות ישראל סומכות: תנופות: [10]דבר אל בני ישראל והניף [11]בני ישראל מניפין ואין בנות ישראל מניפות: הגשות: דכתיב [9]וזאת תורת המנחה אותה בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: קמיצות: דכתיב [10]והביאה אל בני אהרן וקמץ בני אהרן ולא בנות אהרן: הקטרות: דכתיב [11]והקטירו אותו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: המליקות: דכתיב [12]ומלק[e] והקטיר איתקש מליקה להקטרה: הקבלות: דכתיב [13]והקריבו בני אהרן ואמר מר והקריבו

שעושים קרחתה. שיש בו שער ואם מורטו פוסה קרחה (מנחות לז:). **בנים לא אימון בם.** לשון ויכו אומון [מקטר כ] ד"א אמון לשון אמונה מתרגמינן אמרו בסיני נעשה ונשמע ולשיה קלה כמלי הנעשתם ושמו עגל (דברים לב כ). **בנים משחיתים.** בנים היו להקב"ה נשחתו למשחיתים (ישעיה א ד). **דבר אל בני ישראל וסמך.** פרש כי יקריב מכם קרבן לה'. ומתיב בההוא עניינא וסמך (חגיגה טז:). **ואין בנות ישראל מניפות.** הן עצמם אלא כהן (מנחות סה:). מעיף לה כהן לחודיה (שם).

מסורת הש"ס

[a] (לעיל כא: וש"נ). [b] מכות כ. ספרי פ' ראה ת"כ פ' אמור פרק ה. [c] (מנחות מ:). [d] ספרי פ' ראה. [e] ת"כ פ' אמור (אמור) (ויקרא פרשה ג) ר"ה לג. שיטה מקובצת לו: מגילה טז: חולין פה.). [f] (בכח"י טסף: דסתיב). [g] ת"כ פ' לו פרשה יא מנחות מא:. [h] (בכח"י טסף: אם ראשו והקטיר המזבחה). [i] (בדפו"ר: הענינים). [j] (ברש"י שבע"י טסף: לכם). [k] (ע"ז כג ע"ב). [l] (ל"ל להניף). [m] (בדפו"ר: וקרונה). [n] (ל"ל אפתא וסי' דקאי בני אהרן. (רש"ש)). [o] (מכילתא כב ע"ב). [p] (עיין היטיב תוס' מגילה כ ע"ב ד"ה לקמיצה, ותוס' מנחות כ ע"א ד"ה מקמיצה). [q] (וזכמים ד ע"א). [r] (ל"ל והקטיר בני אהרן נפקא. (רש"ש)). [s] (מגילה כ ע"ב, ע"ש). [t] (מנחות נג ע"א). [u] (עי' מגילה טז ע"ב). [v] (עי' תוס' מנחות נג: ד"ה ידו וכו' הימנו דבר אב נקוטינא). [w] (מגילה כ ע"ב).

תורה אור השלם

1. בָּנִים אַתֶּם לַיי אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת:
דברים יד א
2. כִּי אָרֵל עַמִּי אוֹתִי לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ: ירמיהו ד כב
3. וַיֹּאמֶר אִסְתֵּרָה קְחִי מָזֹנִים אֶרְאֶה מָוֶת אוֹתָיִךְ כִּי דוֹר תַּהֲפֻכֹת הֵמָּה בָּנִים לֹא אֵמֶן בָּם:
דברים לב כ
4. הוֹי גּוֹי חֹטֵא עַם כָּבֵד עָוֹן זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים עָזְבוּ אֶת יְיָ נִאֲצוּ אֶת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נָזֹרוּ אָחוֹר: ישעיהו א ד
5. וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר וְהָיָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם לֹא עַמִּי אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל חָי: הושע ב א
6. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיי מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם: ויקרא א ב
7. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
8. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת זִבְחֹ שְׁלָמָיו לַיי יָבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ לַיי מִזִּבְחֹ שְׁלָמָיו: יָדָיו תָּבִיאֶנָּה אֶת אִשֵּׁי יְיָ אֶת הַחֵלֶב עַל הַחָזֶה יְבִיאֻנוּ אֶת הַחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ: ויקרא ז כט-ל
9. וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הִקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
10. וְהֵבִיאָה אֶל בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֹמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיי: ויקרא ב ב
11. וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִّזְבֵּחַ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א טו
12. וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א ה
13. וְשָׁחַט אֹתוֹ בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְיָ וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא א ה

עין משפט נר מצוה

שצג א מיי' פ"ב מהל' ע"ז הל' טו סמג לאוין סב טושע"ע י"ד סי' קפ סעיף י"ד:
שצד ב ג מיי' שם פ עור ש"ע שם סעי' ט:
ד מיי' פ"ד מהל' תפילין הל"י טושע"ע או"ח סי' מ סעיף ט):
שצה ה מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הל' ח סמג עשין קפג:
שצו ו מיי' שם פ"ט הלכה ט:
שצז ז מיי' פ"ט הלכה ח סמג מקדש הלכה ה:
שצח ח מיי' פ"ג מהל' פרה הלכה טו ופ"ט מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יא
שצט ט מיי' פ"ט מהלכות מעשה הקרבנות הלכה טז ופ"ח מהל' מירות הלכה ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הקבלות וכו' ואי"ת אמאי אצטריך. ע' כרש"ס פ' אמור ד"ה בני אהרן:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הקבלות וד"ה מון הד"מ:

מוסף תוספות

א. הא אביי גופיה אמר לעיל דסמאת פאת וכו' רמב"ן. ב. קסבר אביי דאי לא כתיבא גו"ש הכא. שם. **ג.** וי"ל דקסבר לא נאמרה גו"ש. תוס' הרא"ש. **ד.** דנהי דנשים פטורות ס"ע שהזמן גרמא מכל מקום משום הכי לא מפסלא עבודה באשה מידי דהוה אטילה דאיכא למ"ד בפ"ב דע"ז (כז.) דכשרה באשה אע"פ שאינה אלא ביום. שם. **ה.** דהוה מע"ע שהזמ"ג דאינה אלא ביום דומיא דשחיטה דהא בעינן תיכף לסמיכה שחיטה. שם. **ו.** [ד]אינה אלא ביום כדאיתא בסוף פ"ב דמגילה(כ:). שם.

מוסף רש"י

ת"ל קרחה. דקמ"ל יתירא הוא (מכות כ:). **הפסיק הענין.** ולא קאי בני אהרן אלא לטומאה לחוד שם הפסק נמשכ מגון לה ישמעאל (לעיל לה:). **מיבעי ליה לכדתניא.** ליתן את המאמר של בא מה ושל זה בזה וכיון דאיכא לאוקמי לגזיר"ש דלהכי לא נתרבו בנים אלא ביום ד. [ד]אינה אלא ביום כדאיתא בסוף פ"ב דמגילה(כ:). שם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com